

Handelingen 14:8-20

8 ¶ In Lystra zat een man op straat die geen kracht in zijn voeten had; hij was al sinds zijn geboorte verlamd en had nooit kunnen lopen.

9 Toen deze man naar een toespraak van Paulus luisterde, keek Paulus hem strak aan en zag dat hij geloofde dat hij genezen kon worden.

10 Daarom riep hij hem toe: 'Kom overeind en ga op uw benen staan!' De man sprong op en begon te lopen.

11 Toen de mensen zagen wat Paulus had gedaan, verhieven zij hun stem en ze zeiden in het Lykaonisch: 'De goden zijn in mensengedaante naar ons afgedaald!'

12 Ze noemden Barnabas Zeus en Paulus Hermes, omdat hij de woordvoerder was.

13 De priester van Zeus, wiens tempel vlak buiten de stad lag, bracht met bloemenkransen getooide stieren naar de stadspoort, die hij en het volk wilden offeren.

14 Maar toen de apostelen Barnabas en Paulus merkten wat de bedoeling was, scheurden ze van ontzetting hun kleren, drongen zich door de menigte heen en riepen:

15 'Wat doet u toch? Wij zijn mensen, net als u. Onze boodschap is nu juist dat u geen afgoden moet vereren, maar de levende God, die de hemel en de aarde en de zee heeft geschapen en alles wat daar leeft.

16 Hij heeft in het verleden alle volken hun eigen weg laten gaan,

17 maar heeft toch blijk gegeven van zijn goedheid: vanuit de hemel heeft hij u regen geschonken en vruchtbare seizoenen, hij heeft u overvloedig te eten gegeven en u zodoende vreugde gebracht.'

18 Door deze woorden slaagden ze er met moeite in de mensenmenigte ervan te weerhouden om aan hen een offer te brengen.

19 ¶ Na verloop van tijd kwamen er echter Joden uit Antiochië en Ikonium die de mensen ompraatten. Ze stenigden Paulus en sleepten hem vervolgens de stad uit, in de veronderstelling dat hij dood was.

20 Maar toen de leerlingen om hem heen heen waren gaan staan, kwam hij overeind en ging de stad weer in. De volgende dag vertrok hij met Barnabas naar Derbe.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

Dr. L. de Jong, u weet wel, de schrijver van al die delen van 'het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog' vertelde eens het volgende voorval:

Iemand schoot mij aan en zei: 'heb ik u niet op de T.V. gezien?' 'Wat u daar vertelde over de oorlog zou u eens te boek moeten stellen'

De Jong, helemaal aangeslagen zei: 'dat lijkt me een onmogelijke opgave en het zet geen zoden aan de dijk'.

'Hoezo niet?', vroeg de vragensteller.

'Nou, de mensen lezen het toch niet!'

'Ja, maar ik zal de eerste zijn die het zal lezen'.

Wat zal er door diegene zijn heengegaan als 'ie in een boekhandel die 20 delen tegenkwam?

Hebben we dat wel eens meegemaakt, dat we ons hebben uitgesloofd voor iets waarvan een ander dan zegt: 'als ik jou was zou ik...' en dan gaat het over iets wat al hebt gedaan!

Dominee, u moet eens over Jona preken... en ik had er net over gepreekt in 4 delen Een van de kinderen heeft moeite gedaan om het huis op orde te stellen en pa en ma komen op bezoek en zeggen: 'jullie werken hard, maar je zou eigenlijk even tijd moeten nemen om de boel wat op te ruimen.'

Er worden je soms dingen aangepraat, je soms zaken onder de neus gewreven, die al lang zijn gedaan.

Doen wij ook niet zo naar God toe? Hem zaken onder de aandacht brengen waar Hij al lang aandacht geeft?

Dat we vragen: Heer, waar bent U? Terwijl Hij er misschien al lang is, maar wij hebben zijn aanwezigheid niet opgemerkt.

We kennen misschien wel die afbeelding van die voetstappen in het zand van het strand en waar de vraag wordt gesteld: 'God waar bent U?' En dat er dan wordt geantwoord: 'kijk eens naar voetstappen, het zijn de jouwe niet, maar de voetstappen van de Heer. Overal waar jij bent, is Hij al geweest.

Met die God die er altijd al is geweest, en er nu ook gewoon is, maar die vaak niet wordt opgemerkt confronteren Paulus en Barnabas de mensen in Lystra.

Over die stad Lystra -in het huidige Turkije- ging een verhaal, dat we kennen uit de geschriften van Ovidius, een beroemd Romeins schrijver die leefde in de tijd van Paulus en Barnabas en Jezus zelf.

Wie weet werpt dat enige licht op dit bijbelgedeelte. Het gaat als volgt:

De oppergod Zeus en zijn boodschapper Hermes gingen samen naar de aarde om te onderzoeken hoe de mensen zich gedroegen jegens hun medemensen, want ze hadden geen beste berichten gehoord. Beiden vermomden zich als twee arme zwervers en trokken van huis tot huis in de omgeving van Lycaonië. Maar waar ze ook aanklopten, nergens vonden ze gehoor. Eindelijk kwamen ze bij een hutje van de arme Filemon en Baucis. Daar werden ze vriendelijk en gastvrij ontvangen. Deze uitzonderlijke mensen werden natuurlijk vorstelijk beloond door de goden met een lang leven. De anderen werden gestraft voor hun ongastvrijheid en hun huizen werden met de grond gelijk gemaakt.

We horen: het volksverhaal over de bewoners van Lystra waar Paulus en Barnabas aankomen geeft geen goede PR van de mensen: ze zijn ongastvrij.

Of zou Lucas, de schrijver van Handelingen ons willen vertellen, dat God zich niets aantrekt van dat volksverhaal, van geen enkele publieke opinie en vooroordelen.

Er kunnen nog zoveel verhalen over Flakkeenaars zijn (stoer en stug), of over Randstadters (brutaal en bot), God is Flakkeenaar met de Flakkeenaars en Randstadter met de Randstadter.

We horen: Paulus en Barnabas komen in Lystra een arme stakker tegen, zoals Zeus en Hermes op hun tocht.

De man, een verlamde, staat open voor hen en hun boodschap (hij is dus gastvrij) en hij wordt a.h.w. beloond: genezen.

De mensen in Lystra raken buiten zichzelf en ze denken: Paulus en Barnabas, zouden dat Zeus en Hermes zijn en zouden ze ons een kans geven ons leven te beteren?

De mensen raken zo opgewonden dat ze in hun eigen dialect gaan spreken 'het Lycaonisch' en dat is tekenend, want als mensen tegen je Flakkees gaan praten dan is het goed, vertrouwd.

Maar hier wordt het wel erg vertrouwd, want het hele cultuurtje en de religie gaat mee doen: er worden bloemenkransen en offerdieren aangesleept en de priester

begint met zijn werk.

En je beseft al: hier komt een bepaald soort religie naar voren: de religie van iets van God gedaan willen krijgen, de godheid willen claimen, overhalen, gunstig stemmen, de religie van het 'voor wat, hoort wat'.

Maar wacht eens: Zit dan ook niet in ons? Dat we alles wat we doen niet doen als dank, als antwoord op de goedheid van God, maar als een maniertje om een wit voetje bij God te krijgen?

De religie van de mensen in Lystra houd je een spiegel voor en daarom is het goed te luisteren naar de woorden van Paulus, die met Barnabas tussen de mensen springt, ze verzoekt op te houden met deze dwaasheid -'want wij zijn mensen net als u'- en hen confronteert met een bijzondere God.

Opmerkelijk, Hij spreekt met geen woord over Jezus, Hij spreekt niet over schuld en vergeving, of redding door het kruis en de opstanding van Jezus Christus.

Maar hij doet wel de oproep: 'geen afgoden eren maar de levende God!

'De levende God', iemand heeft dat eens de God achter God genoemd, de God die er is achter onze bedenksels, woorden en vormen, onze traditie.

En het bijzondere van deze levende God is het volgende:

1. In de eerste plaats hoor ik dat deze God er al was in al die eeuwen, die achter ons liggen.

Hij is niet alleen de God voor Israël, zeker dat ook, maar Hij is er ook voor de volken en in hun geschiedenis werkt Hij ook.

Hij is er altijd al geweest en dat mag je ook betrekken op je eigen leven.

Er is een tijd geweest in mijn leven dat ik dacht dat God werkte vanaf mijn zeventiende, want dat was een wissel in mijn leven, een religieuze impuls.

Maar eenmaal ouder geworden en rijper ga je terugkijken en dan ontdek je: nee, Hij was er daarvoor ook al lang...in de opvoeding..Hij is er altijd al geweest en in mijn studietijd ontdekte ik: Hij was er ook al bij mijn voorgeslacht, in de geschiedenis van de volken.

Kent u dat ook, dat geloof dat er een God is die nooit de afwezige is, die een geheim met elk mens heeft, een God die je eigenlijk al voor is.

Die ontdekking doen de zendingswerkers vandaag ook: 'als het evangelie verkondig ga ik er heel diep vanuit dat de Geest van God al lang met een volk bezig is', heb ik iemand horen zeggen. Hij is mij voor geweest.

Hij was al aan het werk in Afrikaanse religies, in Azie, Hij heeft zich niet onbetuigd gelaten, Hij klopt a.h.w. aan de deuren van het bestaan en dan gaat het er wel om dat je de deur opent.

Al in de Middeleeuwen werd het werk van een zending al vergeleken met dat van een verloskundige, een vroedvrouw.

Een mooi beeld, want een vroedvrouw brengt toch eigenlijk aan het licht wat er al in zit.

2. Het tweede wat ik leer uit de toespraak van Paulus is dat God dichterbij dan je denkt, dat je zijn zorg kunt opmerken in de meest gewone dingen.

God toont zijn goedheid zomaar en die hoeft je dus niet af te kopen middels offers.

Merk het alleen maar op in de goedheid van regen en zon, die zorgen voor vruchtbaarheid en eten en drinken en wees dan ook zelf vruchtbaar, bewoon en bewerk de aarde.

Gewoon je verwonderen over het meest vanzelfsprekende!

Ga eens naar de duinen en het strand en richt je blik eens op dingen die je niet hebt gemaakt en voel je kleinheid en de grootheid van de Schepper God.

Of zeggen we: die natuur, dat spreekt toch vanzelf? Dat huis dat ik bewoon? Dat heb

ik toch zelf gebouwd. Is dat niet mijn geld wat ik verdiend heb? Is dat niet het kind dat ik heb gemaakt? Is dat niet de samenleving die wij hebben opgebouwd. Kunnen we niet beter communiceren met ons beeldschermje, onze mobiele telefoon, en hebben we het leven niet in kaart gebracht?

Zo vergaat het ons soms wel: Als het ons goed gaat denken we niet aan God en in overmoed denken we dat alles wat we ontdekken ook door ons gemaakt is.

Totdat onze levenszekerheden, onze economische zekerheden een gevoelige slag krijgen: een windhoos, een explosie, een aardbeving, een crisis, die storm in ons leven, ons huwelijk.

Dan hoor je mensen ineens roepen: Als er een God bestaat, waarom laat Hij dan zulke dingen toe? God waar bent U? Is het wel eerlijk dat...

Gaat dat niet vaak zo? als het goed gaat komt God niet voor in mijn verhaal, maar o wee als het misgaat...

Merk de zorgende hand weer eens op in de gewone dingen zegt Paulus, in de lucht, het brood, de zonsopgang elke dag weer en van dat laatste kon de filosoof Chesterton kinderlijk zeggen: 'God vond het zo mooi dat Hij zei dat doen we nog een keer en nog een keer!'

God opmerken in de gewone dingen, lukt dat altijd ?

Nee, en dat zal wel te maken hebben met het derde wat Paulus zegt: God heeft alle volken hun eigen weg laten gaan...'

We zijn niet als robots gemaakt, we zijn als mensen gemaakt en het kenmerk van de mens is vrijheid en die kunnen we ook misbruiken.

Er is iets van vervreemding gekomen tussen God en mensen en vandaar dat diepe heimwee wat in ons mensen schuilt, dat verlangen naar geborgenheid...ongeneeslijk religieus is de mens.

We hebben een besef dat er meer moet zijn, het is dat vacuüm in ons waar Pascal over, dat gat in je leven dat vervulling zoekt.

Je zou wel willen dat God dat heimwee onmiddellijk zou stillen met allemaal zegeningen, met al je behoeftes die bevredigd worden.

Maar dat gebeurt niet. Waarom niet?

Okke Jager haalt ergens het volgende voorbeeld aan:

Een man en een vrouw zijn gelukkig getrouwd, maar de vrouw krijgt het waandenkbeeld dat ze ongelukkig getrouwd is en loopt weg. In het buitenland raakt haar geld op. Wat doet haar man als hij werkelijk van haar houdt? Hij kan het niet verdragen dat zij honger en kou lijdt en toch stuurt hij geen voedselpakketten en winterkleding, want dan zou zijn vrouw daar blijven. Terwijl het juist de bedoeling is dat zij terug komt. Dat is geen egoïsme, want alleen samen ben je gelukkig. Hij laat zijn vrouw dus in de kou zitten omdat Hij haar zijn warmte wil aanbieden.

Jager zegt dan: zou het zo zijn, dat God niet al onze behoeften bevredigt omdat we dan te zelfgenoegzaam zouden kunnen worden en Hem gaan vergeten?

God laat de volken hun eigen wegen gaan, God geeft ons vrijheid en als deze wegen doodlopen en het heimwee naar Huis ontstaat... wat doet God dan?

Hij vervult niet al onze wensen door ons regen, zonneschijn en gezondheid te zenden, nee, Hij zendt ons Jezus, getuige van Gods liefde en via Jezus wenkt Hij ons naar Hemzelf, de Vader, naar Huis.

Keer je om! Ga naar Huis, zegt deze God, en reageer gastvrij op mijn uitnodiging.

Wees wijzer dan de mensen in Lystra, die toch weer hun eigen volksverhaal nieuw leven inbliezen, want ze gingen door met hun religie en Paulus wordt bijna gedood door steniging.

Ja, maar waar is God dan? vraagt de mens.

'Ik ben er altijd al geweest, merk mijn zorg op, keer terug naar Huis', zegt God.

Waar is God? Vroeg men eens aan iemand en er werd geantwoord: Hij is daar waar je Hem toelaat.

Amen

Orde voor zondag 30 augustus 2009 17.00

Voorganger: Ds. Leen Jan Lingen

Organist: Luud Barendrecht

Zingen: Psalm 95:1,2

Stilte-Votum-Groet

Zingen: Psalm 95:3

Themastelling: God is er altijd al geweest

Zingen: Gezang 86:1,2,5,7

Gebed

Lezing: Handelingen 14:8-20

Zingen: Gezang 90:1,5,9

Verkondiging

Zingen: Gezang 431:1,3,7

Geloofsbelijdenis

Zingen: Gezang 476:5

Gebeden

Collecte

Zingen: Psalm 72:1,7

Zegen